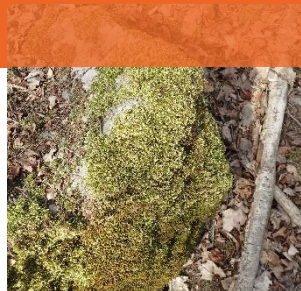
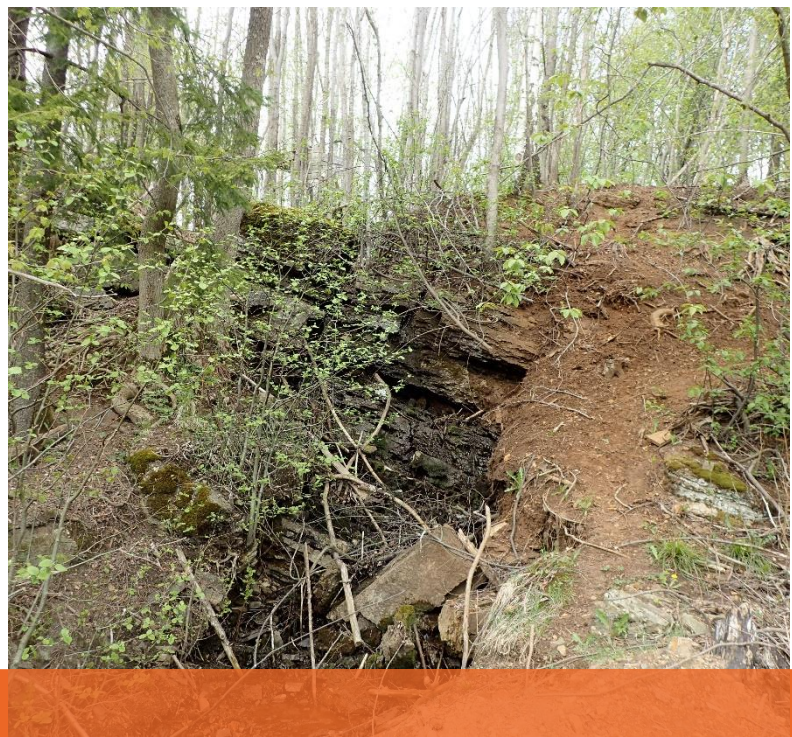
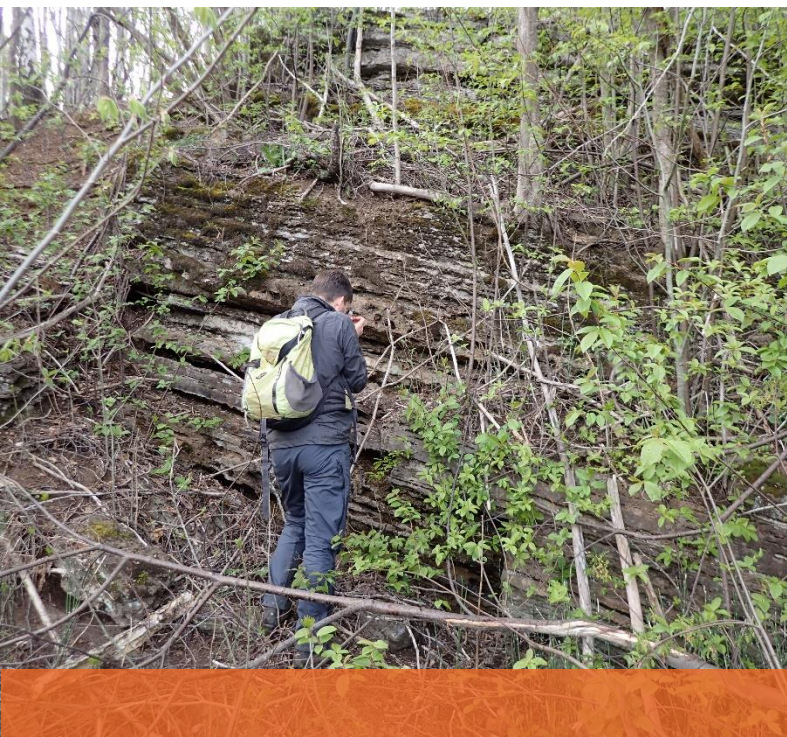

Supplerende naturkartlegging ved Nyhusåsen, Porsgrunn

Sigve Reiso

Supplerende naturkartlegging ved Nyhusåsen, Porsgrunn

Forfattere: Sigve Reiso

Publisert: 19.05.2023

Antall sider: 10 sider

Publiseringstype: PDF med aktive lenker

Oppdragsgiver: Mynd Entreprenør AS

Tilgjengelighet: Dokumentet er offentlig tilgjengelig

Rapporten refereres som: Reiso, S. 2023. Supplerende naturkartlegging ved Nyhusåsen, Porsgrunn. Biofokus rapport 2023-076. Stiftelsen Biofokus. Oslo.

Forsidebilder: Fra planområdet. Foto: Sigve Reiso

Biofokus rapport 2023–076

ISSN 1504-6370

ISBN 978-82-8449-247-6

Gaustadalléen 21

NO-0349 OSLO

Org.nr: 982 132 924

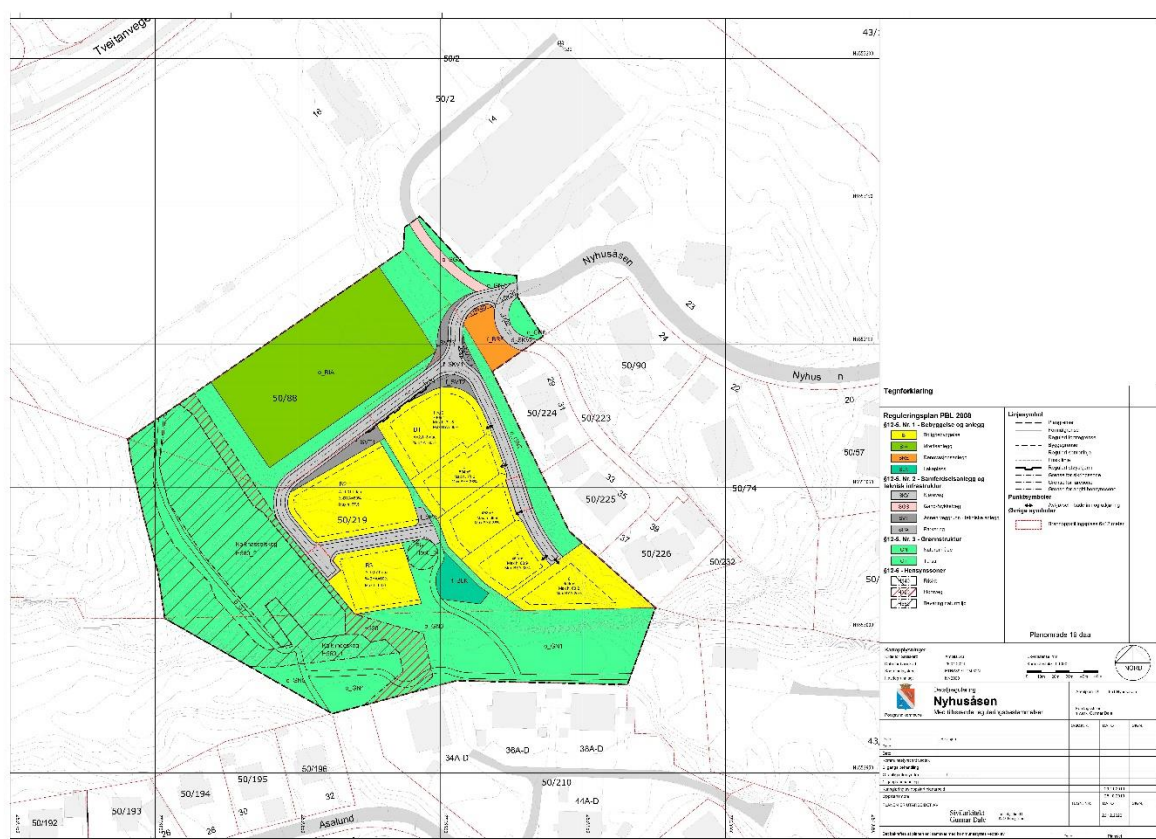
post@biofokus.no

www.biofokus.no

1 Bakgrunn

Biofokus ved Sigve Reiso har på oppdrag for Mynd Entreprenør AS, ved Espen S. Andersen, utført supplerende kartlegging av naturtyper etter DN-håndbok 13 i forbindelse med innsigelse naturmangfold fra Statsforvalteren ifm. planarbeid ved Nyhusåsen i Porsgrunn (fig 1). Torbjørn Høitomt (Biofokus) har bistått på befaring av området. Arbeidet har også inkludert tett dialog med kommunen.

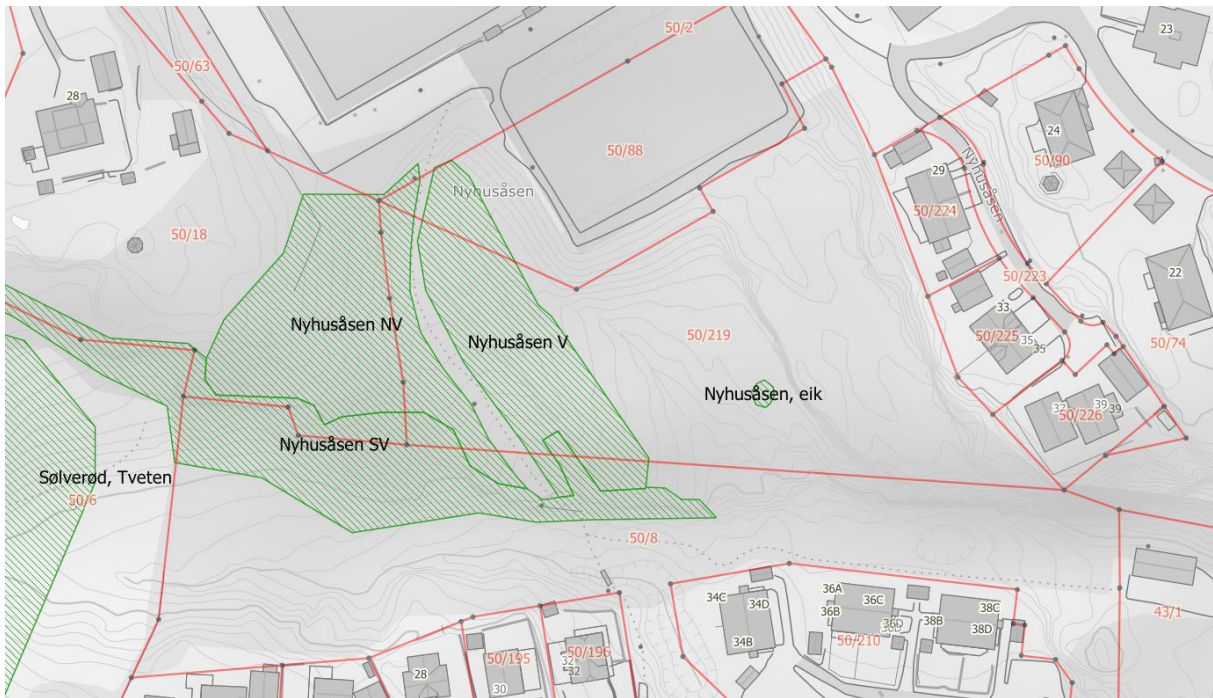
Innsigelsen omfattet manglende undersøkelse av eiendom 50/8 lengst sør i planområdet. Tidligere undersøkelser av naturmangfold har kun omfattet nordre del av planområdet på eiendom 50/219 (Reiso 2016 og 2017). DN-håndbok 13 (Miljødirektoratet 2007 og 2015) ble lagt til grunn for ny kartlegging i 2022, supplert med søk etter rødlistearter.

Figur 1: Grønt areal lengst sør på eiendommen 50/8 var fokus ved kartleggingen.

Det inngår flere naturtyper i og nær planområdet beskrevet i 2017. Disse er kartlagt i forbindelse med tidligere planarbeid (Reiso 2016 og 2017), der enkelte senere er oppdatert i forbindelse med reguleringsplan E18 Langangen-Rugtvedt høsten 2017. Naturtypene i og nær planområdet omfatter bl.a. hul eik (Nyhusåsen, eik, C-verdi) og kalkbarskog (Nyhusåsen NV, B-verdi), og kalkedelløvsog (Nyhusåsen v og Nyhusåsen SV, begge A-verdi) (fig 2). Disse er lagt inn i planen som «bevaring naturmiljø» (fig 1).

Ifølge plantegningene er det planlagt en gangvei ned lia og et areal merket «flomvei» innenfor eiendom 50/8 (fig 1). Det er litt usikkert hva flomvei innebærer av inngrep, men det er antatt at det kan medføre påvirkning av eksisterende elveløp og eksisterende vannføring.

Figur 2: Areal med grønn skravur viser tidligere kartlagte naturtyper i og nær planområdet og med påførte navn disse har i Naturbase.

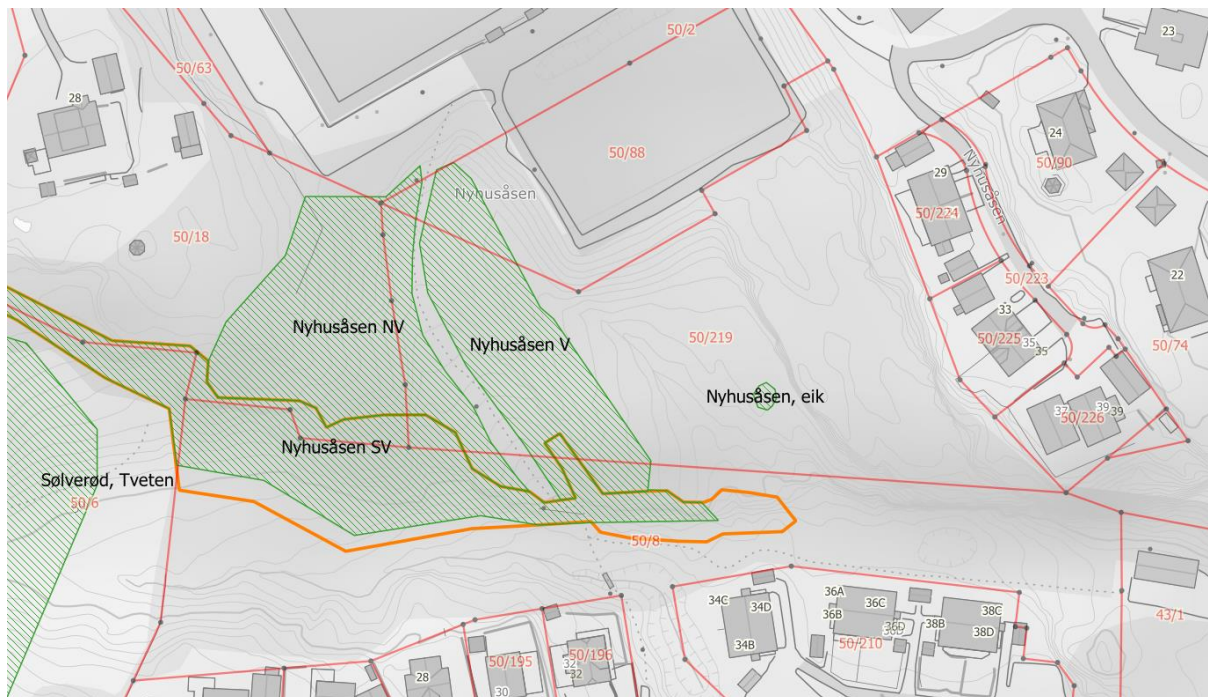
2 Resultater

Området ble befart av Sigve Reiso 8 og 9. mai 2023, supplert av Torbjørn Høitomt 9. mai. Fokus for feltarbeidet var areal på eiendom 50/8 som ikke tidligere var avgrenset som naturtype. De tidligere kartlagte naturtypene ble også stikkprøvemessig undersøkt for bl.a. moser for å avdekke potensialet for slike i området. Moser var fokus for undersøkelsene både på bakgrunn av potensialet, men også for at tiden på året ikke var egnet for kartlegging av sopp som også er en viktig artsgruppe i denne type natur.

Feltarbeidet påviste flere rødlistede arter tilknyttet sørvendte kalkskrenter/blokker i halvskygge. Bl.a. ble det gjort funn av myklundmose (EN) innenfor avgrensingen av Nyhusåsen SV og Nyhusåsen V, samt den sjeldne bergmoldmose (CR) i bergrøttene ved Nyhusåsen SV ved feltarbeidet i 2023. Fra før er flere rødlistede kalksopper funnet i tilknytning til disse to naturtypene bl.a. korallsoppen *Ramaria krieglsteineri* (EN), skrentslørsopp (VU), skiferslørsopp (EN) og kjempeslørsopp (NT), liten porfyrslørsopp (NT), voksen melparasollsopp (EN), grønn parasollsopp (VU) og liten skjellparasollsopp (EN). De nye funnene understreker verdien til de eksisterende naturtypene for biologisk mangfold, samtidig som de angir godt potensial for krevende arter i tilsvarende kalknatur utenfor avgrensingene.

Det viktige kalkblokkmiljøet for kalkmoser fortsetter et lite stykke videre vestover i sørskrentene utenfor de gamle grensene på lokaliteten Nyhusåsen SV. Det er samtidig også et visst potensial for markboende sopp i dette området, spesielt av saprofytter (parasollsopper mm). Lokaliteten ble derfor utvidet ca. 20 m vestover frem til berggrunnen blir fattigere, samt noe sørover for å sikre at noe av skogen foran bergveggene inkluderes (fig 3). Beskrivelse av oppdatert naturtype følger i vedlegg 1. Skogen mot sør er avgjørende for å sikre gode habitatforhold for den krevende mosefloraen. Påvirkes skogen i kantsonen blir bergveggene i bakkant mer soleksponert og tørre, noe som er negativt for mosefloraen som gjør at den over tid vil forsvinne. Nyere hogstinggrep med graving/høgst nær bergveggen på nordsiden av turstien tyder på at området er utsatt for slik negativ påvirkning. Utvidelsen mot sør huser

derfor i stor grad buffersone med skog mot bergene, der skogen i seg selv ikke nødvendigvis har stor verdi pr i dag. Mot vest er det inkludert 20 meter videre med kalkblokkterreng inkludert en mindre bekk ned skrenten. Middelaldrende hassel, hegg og selje dominerer skogen i dette partiet. I bekkeløpet ble det funnet striglekrypmose (NT), samtidig som det er potensial for flere krevende kalkmoser langs kalkblokkene i dette området. Striglekrypmose er utelukkende knyttet til bekker, først og fremst i kalkområder, der den vokser på steiner som ligger akkurat i eller litt over vannskorpa ved normalføring.

Figur 3. Oransje strek viser ny avgrensning av Nyhusåsen SV pr 2023, grønn skravur viser tidligere avgrensning fra 2017.

Bekkeløp som renner over kalkblokker er en del av utvidelsen av naturtypen Nyhusåsen SV. Foto: Sigve Reiso

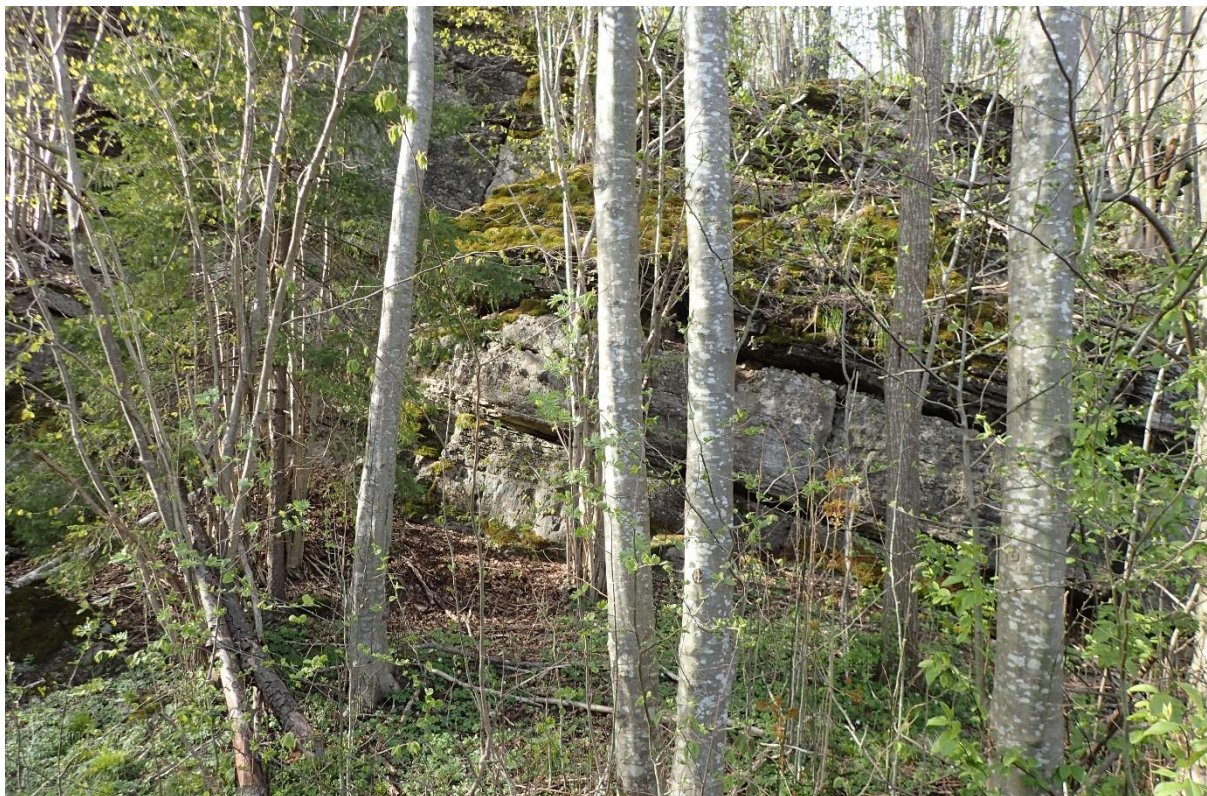
Striglekrypse (NT) i bekkeløp. Foto: Sigve Reiso

3 Diskusjon

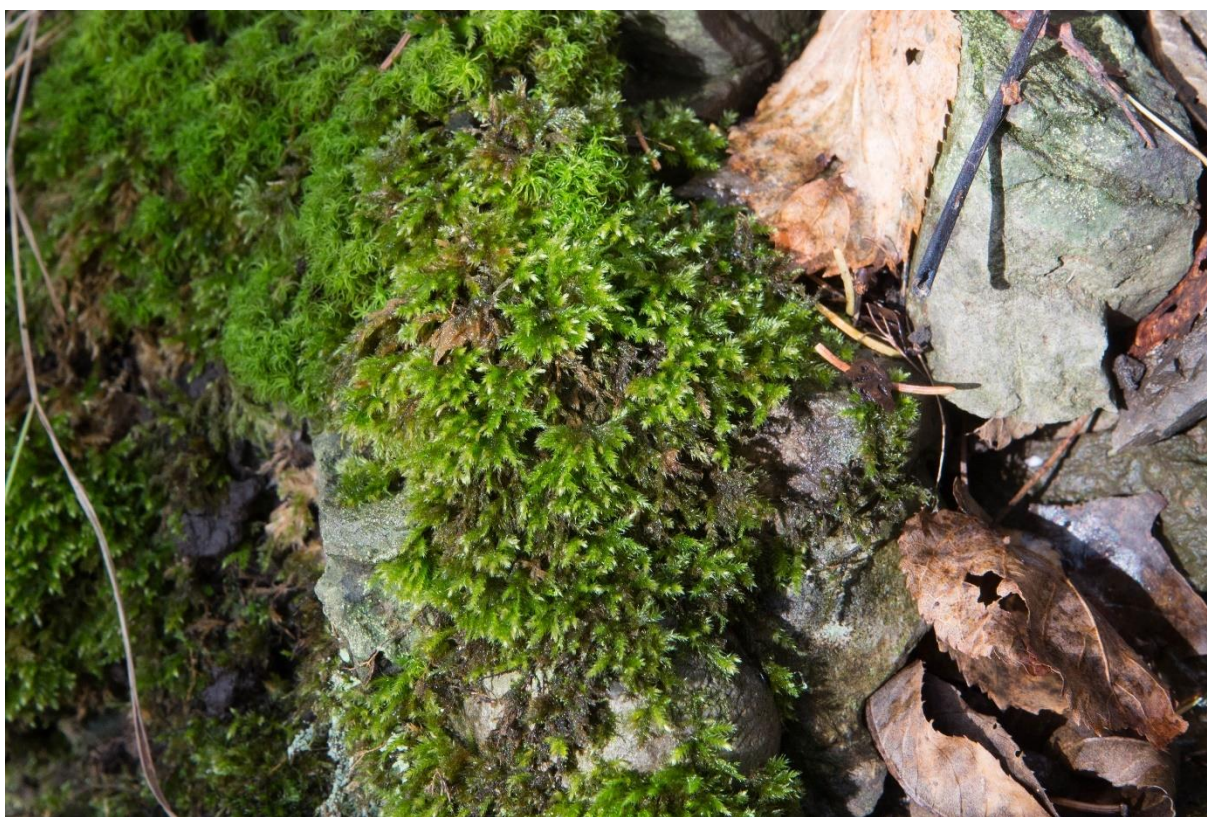
Kalknaturen i og nær planområdet har store verdier for biologisk mangfold. Her finnes bl.a. flere rødlistede markboende kalksopper og kalkmoser av høy truetkategoriskategori. Det er derfor viktig at planlagt utbygging ikke påvirker disse lokalitetene negativt, hverken under selve utbyggingen eller av beboerne over tid. I følge Miljødirektoratets konsekvensveileder (Miljødirektoratet 2022) vil naturtypene Nyhusåsen V og Nyhusåsen SV få svært stor verdi/høyeste forvaltningsprioritet for naturmangfold. Selv begrensede inngrep i disse vil naturtypene vil kunne føre til en konsekvensgrad på alvorlig miljøskade.

Det er tatt hensyn til i planen ved at naturtypene er satt av som «bevaring naturmiljø» slik at de ikke blir direkte påvirket av utbyggingen. Det er likevel flere potensielle trusler ved å bygge ned areal i umiddelbar nærhet til slike verdier, spesielt over tid. Typiske trusler omhandler hogst av skog (utsiktshogst) i eller nær lokalitetene som kan forandre fuktighetsforholdene for krevende arter, forsøpling, forurensing av bekkeløp, dumping av hageavfall, spredning av fremmedarter/hageplanter, skadelig slitasje etc. Når det gjelder planlagte inngrep i eksisterende bekkeløp er det viktig at bekkeløpet og naturlig vannføring sikres i skrentområdet for å opprettholde miljøet for krevende vannlevende moser. Det anbefales derfor at den undersøkte skrenten på eiendom 50/8 settes i sin helhet settes til «bevaring naturmiljø», der planlagt turvei ned lia nær naturtypen ikke realiseres. Inngrep som påvirker bekkeløpet i eller nær kalkskrenten eller vannføringen i bekken må også unngås for å ivareta registrerte naturverdier. Det anbefales også at planlagt bebyggelse på platået over 50/8 trekkes så langs som mulig vekk fra kjente naturtypeverdier, for å minimere potensialet for nevnte negative effekter. Det bør også skiltes og informeres om naturverdiene for fremtidig beboere som et avbøtende tiltak mot forsøpling,

dumping av hageavfall og utsikthogster. Husene bør også designes slik at trærne i skrenten ikke oppleves som et åpenbart hinder for utsikten eller til fare for eiendom, liv og helse når skogen blir større. På den måten minimerer man fremtidige negative inngrep.

Kalkblokker i halvskygge er svært viktig substrat for mange sjeldne og rødlistede moser. Foto: Sigve Reiso.

Myklundmose (EN) på fremstikkende kalkstein i halvskygge langs bergrota. Foto: Sigve Reiso.

Referanser

Artsdatabanken. 2021. Norsk rødliste for arter 2021. Artsdatabanken, Norge.

<https://artsdatabanken.no/lister/rodlisteforarter/2021/>

Direktoratet for Naturforvaltning 2007. Kartlegging av naturtyper - verdisetting av biologisk mangfold.

DN-håndbok 13. 2. utgave 2006 (oppdatert 2007). DN-håndbok 13.

<http://www.dirnat.no/content.ap?thisId=500031188&language=0>

Miljødirektoratet 2014. Miljødirektoratets veileder for kartlegging, verdisetting og forvaltning av naturtyper på land og i ferskvann - Utkast til faktaark som skal brukes ved kartlegging 2014. Trondheim.

Miljødirektoratet 2022. <https://www.miljodirektoratet.no/konsekvensutredninger>

Reiso, S. 2016. Kartlegging av naturtyper på Nyhusåsen, Porsgrunn 2016. Undersøkelser i forbindelse med planlagt utbygging. BioFokus-notat 2016-31. Stiftelsen BioFokus. Oslo. "

Reiso, S. 2017. Kartlegging av naturtyper på Nyhusåsen, Porsgrunn 2017. Undersøkelser i forbindelse med planlagt utbygging. BioFokus-notat 2017-32. Stiftelsen BioFokus. Oslo

Vedlegg 1: Naturtypebeskrivelse

Nyhusåsen SV

Kalkedellauvskog – Kalklindeskog Verdi: **A** Areal : 4,2 daa

Innledning: Lokaliteten er undersøkt av Sigve Reiso (BioFokus) 09.07.2014 i forbindelse med konsekvensutredning KDP E18 Langangen-Rugtvedt. Lokaliteten er undersøkt av Rune Solvang, Per Marstad og Turid Nakling Kristiansen 31.08.2017 i forbindelse med reguleringsplan E18 Langangen-Rugtvedt. Avgrensing og beskrivelse noe justert etter feltarbeid 11.05.23 i forbindelse med planarbeid.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten består av en langstrakt sørvendt skogkledd brattkant sørvest for Nyhusåsen. Lokaliteten har markerte bergvegger, og flere grunnlendte hyller sentralt og i øst, samt skar og skrenter med kalkrikt jordsmonn. I vest består lokaliteten av en smal brattkant forbi bolighus på kanten av lokaliteten. Lokaliteten krysser en gangveg og på østsiden av gangvegen er det en hylle med lind med høy konsentrasjon av rødlistearter («hot-spot»). Berggrunnen er kalkstein og skifer. Det er marin leirer nederst i bunn av ravinedal. Lokaliteten grenser mot ung gråor-askeskog i bekkedalen, verdifull kalkfuruskog med eik i nord og fattigere skog i øst (grense mellom kambro-silur og grunnfjell går i området). Det er glidende overgang mellom verdifull kalklindeskog og kalkfuruskog.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten består av kalkedelløvskog av utforming kalklindeskog. Lokaliteten har stor treslagsblanding og er så vidt innenfor inngangsverdi for kalklindeskog (6 lindetrær pr daa). Det er også inkludert fragmenter av frisk edelløvskog med ask og hassel, med flere kalkblokker og kalkblokkskrenter viktige for moser i nedkant av lindeskogen.

Artsmangfold: Kalklindeskogen består av lind og hassel. Det er minimum 15 lindetrær på lokaliteten. Nedover i lia er det økende innslag av gran, ask, alm, spisslønn, osp, bjørk. Langs kanten øverst er det også noe furu og eik. I busksjiktet er det hassel, leddved og geitved. I feltsjiktet er det registrert liljekonvall, hengeaks og fingerstarr med flere. Av rødlistede jordboende sopp er det registrert korallsoppen *Ramaria kriegelsteineri* (EN), skrentslørsopp (*Cortinarius saporatus*) (VU), skiferslørsopp (*Cortinarius holophaeus* EN) og kjempeslørsopp (*Cortinarius praestans* NT) (alle i hot-spot i øst) og liten porfyrslørsopp *Cortinarius subporphyropus* (NT) og voksen melparasollsopp (EN) i vest. Mosene bergmoldmose (CR) og mykundmose (EN) er påvist på kalkblokker ved basis av bergene, samt striglekrypmose (NT) i bekk over kalkberg lengst øst.

Bruk tilstand og påvirkning: Det står noen grove lindekloner på berghyller på lokaliteten. Det er også enkelte grove hasselkratt. Forøvrig er det mest middelaldrende løvskog uten særlig med storvokste trær. Eik med omkrets 1.60 m og lind med omkrets 1.25 m er registrert. En gangveg krysser gjennom lokaliteten i øst. I vest går beitet areal helt inn til skrenten. I vest er det dumpet en del hageavfall inn på lokaliteten og også en del kunstig gress til kunstgressbanen ved Eidanger-hallen.

Fremmede arter: Det er ikke registrert fremmede arter på lokaliteten.

Del av helhetlig landskap: Eidangerhalvøya som landskap har stor tetthet av både kalkbarskog- og kalkedelløvskogslokaliteter av høy verdi.

Verdivurdering: Lokaliteten er vurdert som svært viktig (A) da lokaliteten består av kalklindeskog med funn av rødlistearter av både sopp og moser, og hele fire sterkt truede arter og en kritisk truet art er registrert. I henhold til faktaarket for naturtypen scorer området høyt på artsamangfold som gir høyeste verdi.

Skjøtsel og hensyn: Lokaliteten bør i størst mulig grad være urørt; dvs. tekniske inngrep og hogst bør/må unngås for at naturverdiene best mulig skal sikres og økes i framtiden. For å øke naturverdiene på lokaliteten bør det bli mer gamle og grove trær og død ved.

.....

Biofokus

– for et godt kunnskapsgrunnlag

Biofokus er en ideell stiftelse som skal tilrettelegge informasjon om biologisk mangfold for beslutningstakere, samt formidle kunnskap innen fagfeltet bevaringsbiologi. Biofokus ønsker å bidra til en kunnskapsbasert forvaltning av norsk natur.

En kunnskapsbasert forvaltning forutsetter god dokumentasjon av de arealene som skal forvaltes. Biofokus legger derfor stor vekt på feltarbeid for å sikre oppdaterte og relevante data om botanikk, zoologi, økologi, samt avgrensning og verdisetting av områder.

Høy kompetanse er en forutsetning for å kunne registrere og presentere biologisk mangfold-data på en god måte. Biofokus sine medarbeidere er derfor godt skolert innenfor en rekke artsgrupper og har en bred økologisk forståelse for de ulike naturtypene som de arbeider med, det være seg skog, kulturlandskap eller ferskvann. Digitale verktøy som databaser, GIS og bilde-behandling er viktige redskaper i vårt arbeid for å anskueliggjøre naturverdier på en best mulig måte.

Stiftelsen utgir den digitale rapportserien **Biofokus rapport**.

Biofokus rapport 2023–076
ISSN 1504-6370
ISBN 978-82-8449-247-6

Gaustadalléen 21
NO-0349 OSLO
Org.nr: 982 132 924
post@biofokus.no
biofokus.no